

บันทึก

เรื่อง ปัญหาคำว่า “บุคคล” ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริม
และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘
(กรณีผู้ชำนาญในการศึกษาผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม)

สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ วทพ.
๐๕๐๑/๑๑๑๙ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๒๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า ขณะนี้
สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำลังดำเนินการร่างกฎกระทรวงซึ่งออกโดยอาศัย
อำนาจตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘
เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการต่างๆ สำหรับให้บุคคลซึ่งเป็นผู้ชำนาญในการศึกษาผลกระทบ
กระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมขอรับอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิจัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและ
มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม แต่เนื่องจากบทบัญญัติ
มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่ง
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้วางหลักการไว้ว่า “บุคคลซึ่งเป็นผู้ชำนาญในการศึกษาผลกระทบกระเทือนต่อ
คุณภาพสิ่งแวดล้อมเท่านั้นที่อาจจะขอรับอนุญาตให้มีสิทธิจัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและ
มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้” และข้อเท็จจริง
ปรากฏว่า บุคคลใดบุคคลหนึ่งย่อมไม่สามารถจะจัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการ
ป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปได้แต่โดยลำพัง เพราะการจัดทำ
รายงานดังกล่าวมีขอบเขตกว้างขวาง และครอบคลุมถึงวิชาการสาขาต่างๆ มากมายหลายแขนง
นอกจากนี้ การจัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบ
กระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา ส่วนมากได้ดำเนินการไปโดยสถาบันหรือองค์กรต่างๆ
ที่เป็นนิติบุคคลเกือบทั้งหมด เพราะสถาบันหรือองค์กรต่างๆ เหล่านี้มีทั้งทุนทรัพย์และ
เครื่องมือที่จำเป็นรวมทั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องอย่างพร้อมมูล สำนักงานคณะกรรมการ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติจึงหารือว่าบุคคลซึ่งเป็นผู้ชำนาญในการศึกษาผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมที่จะขอรับอนุญาตจัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไข
ผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีความ
หมายจำกัดแต่เฉพาะ “บุคคลธรรมดา” หรือหมายความรวมถึง “นิติบุคคล” ด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณา
ปัญหาดังกล่าวและฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน
(สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ) แล้ว มีความเห็นว่า เนื่องจากประมวลกฎหมาย

อนุমানต่อไปได้ว่า ผู้บัญญัติกฎหมายได้ตระหนักในเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิที่พึงมีพึงเป็นได้ของนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๐ อยู่แล้ว กรณีเป็นดังนี้จึงเป็นการไม่สมควรที่จะวินิจฉัยว่านิติบุคคลไม่อาจเป็นผู้ชำนาญในการศึกษาผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งเป็นการวินิจฉัยที่ทำให้เป็นที่เสียสิทธิแก่นิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ชำนาญดังกล่าว นอกจากนั้น ตามหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ขอให้พิจารณาเรื่องนี้ก็มีความตอนหนึ่งว่า บุคคลใดบุคคลหนึ่งย่อมไม่สามารถจะจัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้แต่โดยลำพัง เพราะการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมาส่วนมากได้ดำเนินการไปโดยสถาบันหรือองค์กรต่าง ๆ ที่เป็นนิติบุคคลเกือบทั้งหมดเพราะสถาบันหรือองค์กรต่าง ๆ เหล่านี้มีทั้งทุนทรัพย์และเครื่องมือที่จำเป็นรวมทั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องอย่างพร้อมมูล ซึ่งความข้อนี้ก็ได้รับ คำยืนยันจากผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงานที่เข้าร่วมประชุมด้วย

อาศัยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) จึงเห็นว่า บุคคลซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการศึกษาผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามความในมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ มีความหมายไม่จำกัดเฉพาะแต่บุคคลธรรมดาเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงนิติบุคคลด้วย

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๒๕

ผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีสิทธิทำรายงานการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้